

e-Bubbels uit Filosofenfontein

12 maart 2021

Voorwoord

Beste lezers,

Op de voorpagina van deze editie getuigt de winterakoniet van de nakende lente.

In dit nummer staat er allerlei info van onze gemeenschap Filosofenfontein met een uitgebreide bijdrage over Broederlijk Delen. Verder vindt u nieuws over het Space for Grace-project, mijmeringen van kapelgangers, informatie en interessante weetjes. Ontbreken ook dit keer niet: e-Kaarsje, Op e-pero bij ..., Hoe zou het nog zijn met ...?
En tot slot verrast Rudi Thomassen ons met zijn sonnet 'Merel'.

Dank aan allen voor de gewaardeerde inbreng. Graag uw bijdragen voor het volgende nummer insturen voor 28 maart naar info@filosofenfontein.be.

Veel leesplezier,

Marie-Josée en Jacqueline

Info van de FF-gemeenschap

Avondprogramma op dinsdag 23 maart 2021 om 20 uur

door Jan Degraeuwe

Op de volgende virtuele avondsessie van Filosofenfontein spreekt Emilio Platti O.P. (KU Leuven, Ideo Caïro). Hij zal het hebben over 'De Koran herontdekt'. Emilio schreef hierover:

"In juni 2018 bezocht ik met Syrische vrienden in Tourcoing een merkwaardige expositie over Oosterse christenen. Ik herinner mij nog steeds hun reactie bij het zien van een mozaïek van rond de jaren 532, opgegraven in Jordanië, met een Syrisch woord rechts, maar een voor hen duidelijk Arabische woord 'Salâm' links. Zij riepen het bijna uit: salâm, (salut, heil) ... Is dat niet islamitisch? Zijn we daarmee echter niet jaren vóór Muhammad's geboorte? En het is ongelooflijk klaar leesbaar voor Arabieren! Daarmee werd ik door één oud woord gestort in de vele vragen die nu de laatste twintig jaar omtrent Islam en de Koran werden onderzocht. We hebben sindsdien daarover heel wat vooruitgang gemaakt. Eén van de vragen betreft de chronologie van de koranische tekst, die zonder twijfel een duidelijke evolutie van de inhoud van de Koran laat zien. En er is daarbij de versplinterde religieuze achtergrond van de kernlanden van het oude Midden-Oosten, met hun invloed op de Koran: polytheïsme, jodendom, vele vormen van christendom ... Er zijn ook vragen betreffende de oudste handschriften van de Koran, in het zgn. Higâzî-schrift, waaruit ik duidelijke opvattingen over Muhammad afleid ..."

Emilio Platti O.P. is dominicaan en woont in het klooster van Leuven. Hij heeft een academische carrière in de studie van de Islam aan de KU Leuven en in Cairo.

U kan zich **inschrijven** door te klikken op [deze link](#). Uw inschrijving wordt definitief na betaling, **vóór 19 maart 2021**, van 5 euro per persoon op rekening BE11 7340 3906 5848 van 'FIFO Heverlee' met vermelding van **uw naam** en '**23 maart 2021**'. U ontvangt op vrijdag 19 maart per mail de link om deel te nemen aan de online zoomsessie van 20 uur tot 22 uur.

Vieringen voor de Goede Week

Helaas, corona verhindert ons om de vieringen van de Goede Week in onze vertrouwde kapel te laten doorgaan.

We blijven echter wel degelijk samenkomen, zij het in onlinevieringen en wel op de volgende momenten:

- Witte Donderdag: viering om 20 uur
- Goede Vrijdag: viering om 20 uur
- Pasen: viering op zondag om 10.30 uur. Er is dus **geen viering** op zaterdagavond.

We hopen dat we ook via zoomvieringen deze sterke momenten van ons geloof samen intens kunnen beleven.

Meer informatie wordt nog per mail bezorgd door onze virtuele postbode en de links voor de zoomvieringen zullen op de website van Filosofenfontein staan.

Vastentijd - Broederlijk Delen ook in Filosofenfontein

Op de website van [Broederlijk Delen](#) lezen we:

“Broederlijk Delen evolueerde naar een ngo die op een structurele manier aan ontwikkelingssamenwerking doet. Delen en herverdelen. Enkel zo kunnen de diepere oorzaken van ongelijkheid aangepakt worden. Broederlijk Delen gaf daarbij prioriteit aan projecten die gemeenschappen de kans geven om zelfredzaam te worden, zonder steun van buitenaf.

Ook het belang van de politieke dimensie van solidariteit groeide. Meer dan eens slaagden we erin de publieke opinie en het overheidsbeleid te beïnvloeden via ons politieke werk.

Bij ons groeide de nood aan sensibilisering over de oorzaken van structurele ongelijkheid in de wereld.

Er werd nog te veel in termen van liefdadigheid gesproken. Broederlijk Delen koos ervoor om liefdadigheid te vervangen door een oproep voor internationale rechtvaardigheid. De jaarlijkse vastencampagne, 40 dagen voor Pasen, was, en is, hiervoor een sleutelinstrument.”

Gebed Broederlijk Delen - Zondag 21 februari 2021

door Mieke Verdonck

In Genesis zegt God na de zondvloed tegen Noah: “Ik sluit een verbond met jullie, jullie nakomelingen en met alle levende wezens; ik plaats mijn boog in de wolken, die zal het teken zijn van het verbond tussen mij en de aarde”. Noah wordt de behoeder van de schepping. Noah wordt de nieuwe mens naar het beeld van God, een hoeder van zijn broeder.

En hoe zit het met ons vandaag als behoeders van de schepping?

Waar willen we naar toe met onze aarde?

Vele stemmen laten zich horen in dit debat, maar een mooi lied is het niet, want weinigen bezitten wat allen toebehoort.

Ghandi, Paus Franciscus en een Indiase activiste zeggen het respectievelijk zo:

“De aarde kan in ieders behoefte voorzien, maar niet in ieders hebzucht.”

“Het is onhoudbaar dat er mensen zijn die al maar meer consumeren en vernietigen, terwijl anderen geen menswaardig leven kunnen leiden.”

“Rechtvaardigheid en duurzaamheid vereisen dat we enkel de natuurlijke rijkdommen gebruiken die we echt nodig hebben.”

Of zoals Kate Raworth zegt in haar boek ‘De donuteconomie’: “We moeten een evenwicht zoeken tussen het vervullen van essentiële menselijke noden en het respecteren van de grenzen van de aarde.”

Heer, geef elk van ons de moed om gedurfde beslissingen te nemen zodat elke mens het recht krijgt:

- op drinkbaar water,
- op gezonde landbouwgewassen en niet-verontreinigde rivieren,
- op rechtvaardig gebruik van mineralen en grondstoffen,
- op bescherming van tradities en natuurlijke rijkdommen,
- op vrede om een goed leven te leiden, Amen.

(Bronnen: K. Raworth, *De donuteconomie*; *Campagnedossier Broederlijk Delen*)

Gebed Broederlijk Delen - Zondag 28 februari 2021

door Rika Van Kersschaever

Moria

Is de naam van de berg waar Abraham beseft dat God geen mensenoffers verlangt, maar dat hij Abraham zegent met een nageslacht, talrijker dan sterren aan de hemel en zandkorrels in de woestijn.

Moria

Is ook de naam van het overbekende vluchtelingenkamp op het eiland Lesbos in de Middellandse Zee. Toen dat kamp uitbrandde enkele maanden terug, bouwde de Griekse regering Moria 2.0, zo niet nog onmenselijker dan het eerste.

In dat Moria worden mensen geofferd aan de goden van economie en egoïsme.

In zijn vastenbrief, die verscheen in Kerk en Leven, vraagt Marcel zich af of het voldoende is als we ‘een gift doen van wat we toch te veel hebben’. Of ‘moeten we de pijn en de vernedering meevoelen’ van al wie land en thuis, familie en hebben en houden moeten ontvluchten, om

nergens anders welkom te zijn? Laten we ons omkeren naar al die kanslozen en eens te meer onze bekommernis delen, hoe machteloos we ons ook voelen om er iets aan te verbeteren. Bidden we daarom samen met Paus Franciscus voor een houding van echte verbondenheid.

Gebed tot de Schepper

(Fratelli Tutti, Ned. Vert., p. 157)

Heer en Vader van heel de mensheid,
U die alle mensen met gelijke waardigheid geschapen heeft,
stort in onze harten een geest van broederlijkheid.
Beziel ons met een droom van ontmoeting, dialoog, gerechtigheid en vrede.
Help ons om een betere samenleving op te bouwen
en een menswaardiger wereld te creëren,
zonder honger, armoede, geweld en oorlog.

Open onze harten
voor alle volkeren en landen op aarde,
zodat we het goede en het mooie kunnen zien
dat U in elk van ons gezaaid heeft,
zodat echte verbondenheid kan groeien,
en gemeenschappelijke projecten en gedeelde dromen
ons dichter bij elkaar kunnen brengen.
Amen.

Gebed Broederlijk Delen - Zondag 7 maart 2021

door Jan Degraeuwe

De biodiversiteit gaat aan een nooit gekend tempo verloren. Hoe kunnen we die teloorgang afremmen? Bolivia is samen met Peru het land van herkomst van de aardappel.

Je vindt er wel 31 wilde aardappelsoorten en dan nog eens zeven gecultiveerde aardappelsoorten met talloze variëteiten. De biodiversiteit heeft een belangrijke plaats in de gebruiken en de cultuur van Bolivia. Hierdoor zijn inheemse volkeren en lokale gemeenschappen de hoeders van de biodiversiteit in de wereld.

Cenda, een partnerorganisatie van Broederlijk Delen, steunt lokale boerengemeenschappen om deze diverse landbouw verder te zetten en niet platgewalst te worden door de agro-industrie. We kunnen delen door deze lokale gemeenschappen te steunen.

Delen is ook herverdelen; onze voetafdruk verkleinen, zodat anderen ook hun voet kunnen zetten. We kunnen de biodiversiteit hier ondersteunen, we kunnen kiezen voor voedsel dat geproduceerd wordt met een minimum aan water en CO₂-uitstoot. We kunnen verspilling van voedsel vermijden.

Wij zijn op zoek naar een hedendaagse invulling van de oude 'geboden'. Samen met de mensen in Bolivia zoeken we wegwijzers naar een rechtvaardige samenleving die rekening houdt met de grenzen van onze aarde en niet buigt voor de god van het geld.

Bidden we om daadkracht en positieve motivatie om vanuit stilte en bezinning te werken aan structurele veranderingen, zodat een betere samenleving werkelijkheid wordt.

Space for Grace-project

'Filosofenfontein Heverlee op NIEUWE WEGEN': eerste ideeën uit de projectgroep

door Sabine Van Huffel namens de projectgroep

Na onze eerste bijeenkomst op 6 februari waarin we kennis maakten met de verwachtingen van de Space for Grace-projecten en onze projectcoördinator Raf Lust, was het tijd voor een eerste brainstorming op 19 februari rond de volgende vragen:

- Hoe ziet ieder deze nieuwe visie op Kerk-zijn voor Filosofenfontein?
- Hoe gaan we dit aanpakken?

Als inspiratiebronnen konden we ons beroepen op 2 recente boeken:

- Matthias Sellmann: *'Parochie van de toekomst - 7 uitdagingen'*, uitgeverij Halewijn, 2021.
- Remmelt Meijer en Peter Wierenga: *'HERKERKEN - De toekomst van geloofsgemeenschappen'*, uitgeverij Vuurbaak, 2020.

Het werd een boeiende discussie waarin ieder vanuit zijn/haar eigen ervaringen met Filosofenfontein, eigen expertise en voorkeuren zijn/haar ideeën op tafel legde. Hier volgen enkele klemtonen uit onze discussie.

- Wij kunnen in Filosofenfontein open praten met elkaar en het evangelie delen vanuit onze eigen leefwereld. Toch groeit onze gemeenschap niet echt meer aan. Waarom? Hoe kunnen we dit opentrekken naar buiten toe, hoe andere doelgroepen bereiken? Hoe kunnen we concreet bruggen naar buiten bouwen?
- Kunnen we een forum creëren waarin we onze gedachten uiten en daarover in gesprek gaan? Kunnen we hiervoor mensen aanspreken die niet meer bekend zijn met de Bijbelse verhalen? Een forum is een realistische gedachte, maar moet wel gemodereerd worden zodat het niet ontspoot.
- Als je met je geloof naar buiten komt, wordt dat als je 'zienswijze' bekeken. Maar het is een 'zijnswijze' (die wijze motiveert je om bepaalde dingen te doen, te ondernemen). Hoe geraken we bij de 'zijnswijze' van de anderen? Is het mogelijk om hierover gelijkwaardig te dialogeren? Het is wenselijk dit in beperkte groep te organiseren.
- Voor de diversificatie in de liturgie kan men experimenteren met huiskerken. In een kleinere groep wordt meer gedeeld met elkaar op gelijkwaardige manier.
- Kan het avondprogramma en/of de zondagsliturgie niet uitgebreid worden? Nu wordt er achteraf niet zo veel meer mee gedaan. Men zou daarvoor meer tijd kunnen uittrekken voor een nabespreking, ofwel onmiddellijk erna ofwel op een ander moment in de week, bv. in de vorm van een praatcafé of een forum (op het web?).
- Waarom komen de jongeren niet meer? Hoe kunnen we hen aanspreken? Zij staan ver weg van ons en spreken eerder hun leeftijdsgenoten aan over religie en levensvragen. Toch hebben ze behoefte aan een voedingsbodem voor levenskeuzes en beroepskeuzes. In het boek 'Herkerken' werd er verwezen naar enkele echtparen die jongeren maandelijks uitnodigen voor een BBQ. Daarrond ontstaat er een kleine gemeenschap waar elke vraag mag gesteld worden, geloof geen voorwaarde is en twijfel standaard, maar er wordt wel een gebed gezegd.
- Wat is voor ons Kerk-zijn? Kerk-zijn is niet een gebouw, maar een gemeenschap, een beweging. Is dat zo? Sommigen komen luisteren, anderen engageren zich. Het is belangrijk dat onze gemeenschap geraadpleegd wordt zodat we niet uit elkaar groeien. Wij zijn samen onderweg, met vallen en opstaan.

Om dit meer te concretiseren, kreeg ieder lid van de projectgroep als huiswerk om de voor hem/haar belangrijkste thema's (de visie, de grondstromen, de grote lijnen) neer te schrijven en door te sturen ter voorbereiding van onze **volgende bespreking op vrijdag 19 maart**. Intussen zijn al deze voorstellen doorgestuurd, en samengevat in een basistekst.

Inhoudelijk zal de focus liggen op:

- **VERKONDIGING in de breedste zin in het spoor van Dominicus.** Marcel verwoordde het als volgt: "Omdat de gemeenschap van Filosofenfontein ontstond als een project van de dominicanen en deze als hun opdracht 'verkondiging' vooropstellen, zou ik bij vernieuwing vooral de klemtoon op dit aspect willen leggen. Op verkondiging in de breedste zin van het woord die, zoals ook Dominicus bedoelde, zich op de eerste plaats richt tot de randgelovigen, de twijfelaars of degenen die zoekende zijn zonder te weten waar en hoe. Sellman stelt zich de vraag of er plaats is voor 'onzichtbare religie'. Hij bedoelt voor mensen die graag hun eigen weg gaan, bij de gemeenschap iets komen zoeken dat hen verder helpt, maar verder apart willen blijven staan. Dat is maar mogelijk als de gemeenschap een open gemeenschap is, die niet bezorgd is om zichzelf maar een gesprek aanbiedt zonder te willen insluiten."
- **VERDIEPING (naar binnen) en verspreiding (NAAR BUITEN TREDEN) van onze spiritualiteit.** We willen **onze grenzen openen** midden onze eigen context van Kerk-zijn en gemeenschap zijn: vanuit ons geloof verbinding zoeken met de medemens, ons met elkaar verbinden. Maar er is ook de verbinding van binnen naar buiten. We mogen ons niet opsluiten als kerk en enkel naar binnen gericht zijn. Als gemeenschap zijn we een samenleving in het klein, een soort **proeftuin van Gods nieuwe kerk**. Hierin willen we experimenteren om die verbinding met buiten te vernieuwen en nieuwe verbindinglijnen te leggen. Durf naar buiten te komen. Buiten ligt de sleutel voor binnen en binnen het antwoord voor buiten (dubbele koppeling).

Hoe kunnen we deze focus concretiseren? In die context willen we werken aan twee soorten vernieuwing, namelijk: 'optimaliseren van wat reeds bestaat op Filosofenfontein' en 'exploreren van nieuwe initiatieven'.

Sellmann noemt dit respectievelijk '*adaptive learning*' en '*change learning*'.

Enkele concrete voorbeelden van mogelijke initiatieven:

- Verkondiging en geloofsbeleving op Filosofenfontein (zondagsliturgie, avondlezing ...) verder uitdiepen, onder meer via de uitbouw van een forum op de website, en verspreiden, onder meer via streaming.
- Versterken van de (spirituele) uitstraling. De 'schoonheid' van Filosofenfontein gebruiken om mensen aan te trekken, te verwelkomen en een band op te bouwen: schoonheid onder de vorm van kunsttentoonstellingen, muziekoptredens in de kapel (orgel en andere instrumenten), natuurbelieving. Maak Filosofenfontein tot een 'pleisterplaats'.
- Nieuwe wegen om geloof en dagelijks leven meer met elkaar te verbinden. Hoe aan het 'Kerk-zijn' nieuwe gestalte geven? Hier willen we experimenteren met huis-, tuin- en wandelkerken. Hoe deze nieuwe kerkvormen verder vormgeven?
- Nieuwe wegen om het evangelie naar de straat en de maatschappij te brengen. Sellman vraagt zich in zijn tekst af hoe kerkelijke en seculiere actoren kunnen samenwerken. We hebben nu reeds zangstonen in de gevangenis en terugkerend buurtfeest maar we denken ook aan andere initiatieven zoals een 'actualiteitscafé' waarbij we vanuit een evangelisch perspectief in dialoog gaan met mensen uit de regio over de grote en minder grote thema's van vandaag zoals klimaat, politiek, etc.
- Vernieuwing van de website van Filosofenfontein en mogelijkheid tot streaming.

We kunnen uiteraard nog niet vooruitlopen op onze discussie van 19 maart maar grosso modo kunnen we reeds verklappen dat we hieruit de belangrijkste initiatieven gaan distilleren die we in eerste instantie willen uitwerken deze zomer. We willen dit doen, samen met alle geïnteresseerde kapelgangers en de werkgroepen in het bijzonder. Daarom willen we jullie stem horen in ons **kerkberaad van zondag 25 juli om 11u30 (tot maximaal 13u00) aansluitend bij de zondagsviering (via ZOOM). Meer specifiek zullen we in dit kerkberaad onze voorstellen toelichten, jullie mening vragen en jullie stem!**

We doen nogmaals een warme oproep aan ieder van jullie die zich aangesproken voelt zich te engageren voor ons Space for Grace-project. Iedereen is welkom, ook als je geen trouwe kapelganger bent. Laat het ons nu reeds weten door een email te sturen op ons nieuw emailadres: spaceforgrace@filosofenfontein.be

Onze projectgroep bruist van energie en maakt zich klaar om Filosofenfontein op nieuwe wegen te zetten. We rekenen op jullie medewerking voor de uitwerking van deze nieuwe initiatieven rond 'Kerk-zijn' in de volgende maanden! Meer hierover in onze volgende e-Bubbels.

Mijmeringen van kapelgangers

Hoe groot is God?

Ingestuurd door Mark Cornelis

Een jongetje vroeg: "Vader, hoe groot is God?"

Toen keek de vader op naar de hemel,
zag een vliegtuig en vroeg: "Hoe groot is dat vliegtuig?"

De jongen antwoordde: "Het is heel klein. Ik kan het amper zien."

Daarop nam de vader hem mee naar het vliegveld
en naarmate ze een vliegtuig naderden,
vroeg hij: "Hoe groot is nu dit vliegtuig?"

De jongen antwoordde: "Wow, papa, het is enorm!"

Hierop antwoordde de vader:

"De grootte van God hangt af van
hoe dichtbij of ver je van Hem bent.

Hoe dichterbij je bij Hem bent,
hoe groter en groter Hij wordt in je leven!

Dat is de waarheid.

Je intimiteit met Hem
zal je Zijn grootheid tonen!"

Vasten

door Kris Gelaude

Misschien is vasten ook
ontgroeien aan die oude huid
van al wat was
en zoveel taaie zekerheden
die soms het zicht benemen
op wat langzaam en in kwetsbaarheid
aan het ontluiken gaat.

Misschien wordt vasten zo
een ongekende tijd
door de woestijn trekken.
Maar onvermoeibaar
toch steeds verder gaan.
En wegen zoeken met oprechte zorg
en aandacht voor elkaar.

Want alles wat gebeurt
leert ons te kiezen
voor wat leven geeft en blijvend is.
Laat daarom deze vasten zijn
een nieuw begin.
Het eerste teken
van een onvermoede morgen.

Op e-pero bij ...

Muziektip van Griet Vanden Berghe

Onlangs werd de jaarlijkse Klara top 100 uitgezonden. Een van mijn lievelingswerken kwam er in voor op plaats 87. De Nederlandse componist Simeon ten Holt (overleden in 2012) schreef een hypnotiserend muziekstuk: 'Canto Ostinato'. Meestal wordt dit uitgevoerd op twee piano's, veelal door het Nederlandse koppel Jeroen en Sandra van Veen:

<https://www.youtube.com/watch?v=nea5Hf1b5NA>

Dubbel hypnotiserend is de orgeluitvoering met het optreden van een Derwisj, onderdeel van een spiritueel concert 'East meets West':

<https://www.youtube.com/watch?v=GRb8dv-8iol>

Sorry voor de reclamespots die soms niet te vermijden zijn ...

Muziektip van Jef Vanden Branden

De muziek aan het einde van de zoomviering op 14 februari was 'Praise God' in een uitvoering met trompet, trombone en drums door Duke Ellington. Men kan dit nog eens beluisteren op de volgende link:

<https://www.youtube.com/watch?v=MIUDcDNv0EA>

Leuke filmpjes

aangebracht door Ides Nicaise

Volgend filmpje spoort ons aan om ons niet te veel zorgen te maken over de toekomst van Filosofenfontein:

https://www.youtube.com/watch?v=23x7MHrAF_I

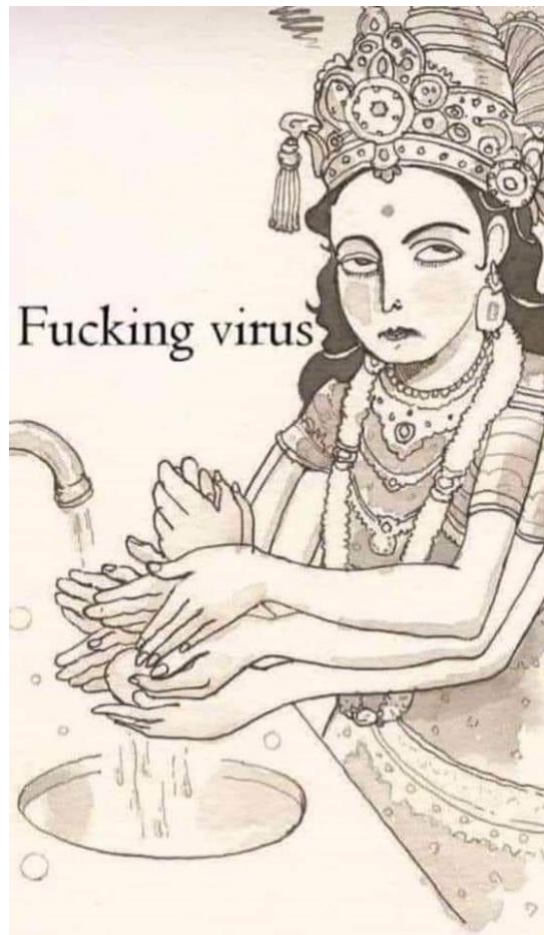
aangebracht door Jacqueline De bruyn

Hoe kan men vaccineren vanop afstand? In de jaren '70 wist men daar al raad op.

[Bekijk het filmpje hier.](#)

Waarom mogen er in Rusland niet meer dan 3 mensen in een auto?

Om te vermijden dat er virussen in de wagen zitten.

Lessons we learned from in the past few months - thanks to corona

Aangebracht door Jacqueline De bruyn

1. China won the 3rd world war without firing any missiles.
2. Europeans are not as educated as they appear.
3. Rich people are in fact less immune than the poor.
4. No priest, sheikh, Ustadh or astrologer could save any patient.
5. Health professionals are worth more than football legends.
6. Animals most likely feel the same way in the zoo as we do in quarantine.
7. The planet regenerates quickly without human interference.
8. Oil is worthless in a society without consumption.
9. Majority of people can comfortably work at home.
10. Everyone can survive without junk food.
11. Living a hygienic life is not at all difficult.
12. Men can cook too.
13. Media is full of nonsense.
14. Actors are just entertainers, not heroes.
15. Life is so fragile, handle with care.

Hoe zou het nog zijn met ... de Paaskaars?

door Frank Cuypers (tekst), Geert Moons (foto)

We hebben eindelijk perspectief! Nog enkele weken de quarantaine van de vasten volhouden en dan vieren we Pasen.

Hoog tijd dus om ook op te schieten met de voorbereidingen. Er wordt daarbij druk gewerkt aan de vieringen van de Goede Week en het Paasweekend.

Ik vroeg mij daarbij onlangs af: hoe zou het nog zijn met de Paaskaars? Die van vorig jaar is nauwelijks gebruikt.

Er kwamen allerlei gedachten bij me op: zou er een tweedehandsmarkt zijn voor Paaskaarsen of kan je ermee terecht op eBay? Misschien is er in de winkels nog een grote voorraad van vorig jaar? Pasen viel toen immers al in de lockdown. Zouden er speciale acties zijn met 'alles moet weg' en speciale aanbiedingen 'nieuwe collectie'? Kan je online bestellen en wordt de Paaskaars dan de volgende dag met een bestelwagen gebracht?

Als symbool voor de verrezen Christus, het Licht van de wereld, heeft de Paaskaars een belangrijke rol in onze liturgie doorheen het jaar. Maar we zullen het licht dit jaar virtueel moeten doorgeven.

Ik zal dat moment erg missen: het aansteken van het Paasvuur in de Paaswake in Filosofenfontein vind ik altijd een stemmig en intiem moment. We staan in het duister met zijn allen verzameld op het terras. Er brandt een bescheiden vuur. We geven het licht aan elkaar door en keren in stoet terug naar de kapel.

Maar het kan ook uitbundiger. Enkele jaren geleden had ik het voorrecht de Paaswake te mogen meevieren in de Santa Sabina, de hoofdkerk van de Dominicanen in Rome. De gemeenschap verzamelde buiten op het plein voor de kerk, in het duister. Zoals in Filosofenfontein; het was een vertrouwd gevoel. De voorganger sprak een gebed uit en maakte dan het vuur aan. Om het wat te doen vooruitgaan strooide hij daarbij kwistig met brandversnellers in het rond. Zelden heb ik het Licht van Christus zich sneller en met meer gloed onder een gemeenschap weten verspreiden dan toen.

Informatie en interessante weetjes

Enkele tips met informatie over corona

van Ria Brys

In de Knack van 26 januari staat heel nuttige informatie over de hele 'beweging' van Antivaxers (je kan deze artikels ook online vinden).

van Alfons Van Daele

Op de website van '[Gezondheid en Wetenschap](#)' stond er ook een goed artikel waarbij veel dingen weerlegd worden.

Info van Amnesty International

door Rika Van Kersschaever

Seksueel geweld is een probleem in het kader van Mensenrechten. Vandaar dat Amnesty International er een punt van maakte. Hieronder kan u het resultaat van hun actie lezen.

“De vele giften en handtekeningen die we inzamelden tonen dat de strijd tegen seksueel geweld een gedeeld doel is voor erg veel Belgen. Op 9 maart overhandigden we aan premier Alexander De Croo meer dan 50.000 handtekeningen. Meer dan 50.000 Belgische stemmen riepen rechtstreeks op om van de aanpak van seksueel geweld een prioriteit te maken.

De regering heeft ons gehoord. Premier De Croo bevestigde dat de Belgische regering prioritair aandacht wil geven aan de strijd tegen dit geweld. Het voorbije jaar werd er al vooruitgang geboekt: een betere opleiding van eerstelijnsactoren zoals politieagenten, een verplichte vorming voor magistraten en de uitbreiding van Zorgcentra.

Toch ligt er nog veel werk op de plank. Amnesty blijft druk zetten om ervoor te zorgen dat seksueel geweld minder voorkomt, dat straffeloosheid verdwijnt en dat slachtoffers beter worden geholpen.”

Lectuur 'Stem die mij roept' - Bijbels geloven met Patrick Perquy

Deel 3. Ideeën die mijn persoonlijk geloven raken - die Filosofenfontein raken

door Jef Schoenaerts

Inleiding

De bedoeling van dit derde artikel is aan te geven waar het boek mij getriggerd heeft als gelovige en als lid van Filosofenfontein, mijn gelovige gemeenschap. De indeling in twee categorieën die ik verder hanteer, is deels kunstmatig. Waar ik als gelovige van leef, de ideeën en praktijken die mijn persoonlijke geloofsbeleving inkleuren, bepalen mee hoe ik in Filosofenfontein mijn plaats inneem. Omgekeerd voedt mijn deelname aan het leven van de geloofsgemeenschap op zijn beurt mijn eigen geloofsevolutie. De twee rubrieken die ik hieronder onderscheid, overlappen dus elkaar deels.

1. Inzichten die mijn persoonlijk geloof raken

1.1. Geloof heeft voeding nodig

Geloof is allereerst een gave waar ikzelf geen verdienste aan heb. Dat neemt niet weg dat het tegelijk een opgave inhoudt. Om het geschenk levend te houden, vraagt het geloof mij om aandacht, om een zekere discipline, om voeding.

Patrick Perquy beklemtoont hierbij verschillende voedingsbronnen voor een levend geloof. De ondertitel van het boek leert vooral dat aandacht voor de Bijbel centraal staat als bron.

Doordringen in dit weerbarstig boek lukt enkel door **het kauwen en herkauwen van de Bijbel**. Het vergt lectuur, studie, het luisteren naar leermeesters en het toetsen van dat alles aan elkaars beleving. Op meerdere plaatsen viel daarbij het woord 'leerhuis' als verwijzing naar de praktijk waar gelovigen zich in dialoog laten gezeggen door de Schrift. De deconstructie (zie het artikel in de e-Bubbels van januari) die hier mee gepaard gaat, is geen doel op zich, maar biedt ruimte voor een reconstructie waarbij het verhaal van de mens in de Bijbel en mijn eigen/ons verhaal elkaar weer raken.

Doorheen het boek voel je hoe de auteur het persoonlijk geloof voortdurend koppelt aan het **beleven ervan in een gemeenschap**. Het hogervermelde leerhuis is nooit ver weg, op de achtergrond klinkt deelname aan liturgie ook mee en de band ertussen noemt hij onmisbaar: "Leerhuis en liturgie vormen één geheel". Geloof heeft geloofsgenoten nodig: het moet focussen op het hier en nu van het leven, het moet gedeeld, beleefd en gevierd worden.

Tussen de regels vind je in het boek ook **de kracht van het gebed** terug. Eén van de pareltjes daarover is: "... het uit te diepen oneindige verlangen tegenover de te bevredigen en uitdoofbare behoefte. In ons innerlijk leven is het gebed de vindplaats van dat onderscheid en die bekering." Vermoedelijk was het gebed voor de schrijver zo'n evidente voedingsbron dat het nauwelijks méér aandacht nodig heeft (behalve ook de insteek daarover pag. 264-265).

Studie, beleving in gemeenschap en gebed: voor dominicanen zijn het drie essentiële pijlers van hun spiritualiteit. Sinds ik in 2018 lekendominicaan ben geworden, nemen ze ook in mijn leven een ruimere plaats in. Dat het boek mij hierop aanspreekt, is wellicht geen toeval.

1.2. Traditie vraagt om hér-denken

Deconstructie/reconstructie geldt niet enkel voor Bijbelverhalen maar ook voor allerlei vastgeroeste opvattingen of gestolde geloofswaarheden. Er zijn tal van concepten, begrippen en daaraan gelinkte praktijken uit onze geloofstraditie waar we nauwelijks raad mee weten en waar we ons onbehaaglijk bij voelen. Misschien mogen ze terecht definitief opgeborgen worden. Maar misschien zijn ze ondoordacht verwaarloosd, niet op hun intrinsieke waarde beoordeeld of gewoon doodgezwegen. Patrick Perquy haalt een aantal concepten uit de bezemkast: zonde, erfzonde, schuld, offer, vergeving, kwaad en lijden, ... Hij 'hér-denkt' ze via gesprek met hedendaagse auteurs en opent zo nieuwe perspectieven. Twee voorbeelden:

a. Over zonde

In de toelichting bij het gedachtengoed van Paul Ricoeur staat hierover een naar mijn aanvoelen zinvolle bedenking: "Misschien moeten we de idee van oordeel en straf radicaal ontmythologiseren en 'zonde' leren verstaan als 'af-zondering' en 'af-scheiding' van God. Zonde vertalen in termen van zin en onzin, en van het levensdoel missen - elke menselijke keuze of beslissing is immers een daad en een weg ten leven of ten dode. De zondige mens is niet zozeer hij die de Wet overtreedt als wel degene die de zin gericht naar de ander of naar God omkeert naar zichzelf." (234)

Onze cultuur - en ook ons geloof dat erdoor wordt beïnvloed - wordt liever niet te zeer geconfronteerd met wetten en bijbehorende straffen bij overtreding. De 'besmette' term 'zonde' weghalen uit het wettisch denken en focussen op het relationele karakter ervan, kan het denken erover zuurstof geven. Met de vraag "Waar doe ik afbreuk aan de mogelijkheden van mijn menselijkheid als ik mij terugplooi op mijzelf?" kan ik wellicht verder komen dan met het traditionele kader van een wet die op mijn schouders wordt gelegd.

b. Over erfzonde

Adam geeft geen gehoor aan het verbod van God niet te eten van de boom van kennis van goed en kwaad. Deze 'zondeval van Adam' is de Bijbelse verklaring voor de aangeboren zondigheid van de mens als afstammeling van Adam. Het sterk geladen concept 'erfzonde' begon zijn geschiedenis met het overtreden van een verbod.

In het hoofdstuk over de beïnvloeding van Perquy door het denken van René Girard wordt 'de oorspronkelijke fout' (lees: de erfzonde) van de mens omschreven als 'onze afhankelijkheid van anderen om iets te verlangen' (126). In het verhaal wordt het verlangen bij Eva aangewakkerd doordat de slang bij haar de begeerlijkheid van de verboden vrucht wekt. Het zijn de listige woorden van de slang die bij haar jaloersheid en rivaliteit wakker maken waarna ook Adam met hetzelfde virus wordt besmet. En zo is de mensheid vertrokken met de voortdurende opdracht om de verstoorde relaties met de ander/de Ander te herstellen.

Ik heb het gevoel dat zich hiermee een perspectief opent waarmee ik mezelf makkelijker kan confronteren met 'erfzonde'. De onverkwikkelijke geur van een onwrikbaar noodlot dat mij van buitenaf (of van bovenaf?) in zijn greep houdt, wordt grotendeels vervangen door iets wat dichterbij mijn vel, meer binnen mijn bereik ligt nl. de alertheid mij niet het vergelijkend verlangen te laten aanpraten waardoor we als rivalen staan tegenover de ander.

Dit alles geeft te denken wie de mens is, wie ik ben en hoe ik mij verhoud tot de ander.

2. Ideeën en praktijken die een geloofsgemeenschap (FF) raken

In het boek worden ideeën en liturgische praktijken besproken die het geloofsleven van een christelijke gemeenschap mee vormgeven. Ze zijn zelden sterk theoretisch onderbouwd en niet exhaustief uitgewerkt omdat dit niet spoort met het opzet van het boek. Toch zijn ze het waard om erbij stil te staan. De plaats en het belang van het leerhuis is eerder al voldoende aan bod gekomen, twee andere items dienen hier als voorbeeld.

a. Over de eucharistie

"De kern van de eucharistie - samenkomst rond woord en brood - is de vorming van de plaatselijke gemeenschap en de openheid naar de wereldgemeenschap. Daarom lezen we in de viering zowel de Bijbel als de krant. Die dubbele beweging naar binnen en naar buiten gebeurt in navolging van Jezus van Nazareth. Het criterium om van een goede viering te spreken is het in beweging komen van de deelnemers. We worden bewogen mensen door geleidelijke stappen te zetten in het delen van wat ons beroert. In de veilige kring rond de tafel stellen we een kwetsbaar gebaar dat Jezus ons voordeed. We breken brood wanneer iets ons verdrietig maakt en schenken wijn bij het vertellen van een vreugdevol moment. Zo gebeurt het in De Lier in Brugge en op vele plaatsen waar Patrick mee voorganger was in de viering." (269)

Ik mis in deze insteek een basishouding die - vind ik - voorafgaat aan het behartenswaardige dat in het citaat over eucharistie gezegd wordt nl. dat de gemeenschap in essentie dankend samenkomt rond de roepstem van de Ander zoals Hij zich in Christus heeft getoond.

Daarnaast vormt de aandacht voor de 'dubbele beweging naar binnen en naar buiten' wel een sterk punt dat de eigen praktijk - ook binnen Filosofenfontein - bevraagt. Ik formuleer er twee:

- Scheppen we in 'de beweging naar binnen' voldoende kansen om wat de Bijbel ons te zeggen heeft, te delen met elkaar? Gaan we niet te snel met een tevreden gevoel naar huis als de voorganger 'een mooie homilie' heeft gehouden? Is het niet nodig wegen te zoeken en te creëren om het woord/Woord in zijn vele betekenissen dieper te laten in- en doorwerken?
- Kunnen we 'het delen van wat ons beroert' nog sterker aan bod laten komen? Als incarnatie ook vandaag nog gaande is, wáár in dat 'carnis' zien we dan de werkzaamheid van onze God en hoe trachten we dat onder woorden te brengen? En hierbij gaat het zowel over wat 'de krant' ons aanbrengt als over ons persoonlijk leven.

b. Over Kerk-zijn

Patrick Perquy werd sterk beïnvloed door o.a. M. Foucault. Waar deze denker spreekt over de Kerk ziet hij doorheen de geschiedenis vijf 'tegenhoudingen' werkzaam die zich richten tegen de feodale, hiërarchische en autoritaire organisatie die ze gaandeweg heeft aangenomen.

"Momenteel beleven we een revival van minstens drie van de genoemde tegenhoudingen: het ontstaan van christelijke basisgroepen (met een geringere rol van de gewijde bedienaar), mystiek en de herontdekking van de Schrift. Voor zover het gesprek met de Kerk als spreekbuis van Rome maar moeizaam verloopt, is het zaak om de ingezette tegenbewegingen bedachtzaam en geïnspireerd door de Geest - in alle vrijmoedigheid - vorm te geven." (199).

Deze passage bevraagt de eigen kijk op en de positie van Filosofenfontein binnen de kerk.

- Voelen wij ook de noodzaak aan om 'tegenhoudingen' aan te nemen tegen het instituut Kerk? En bij een positief antwoord hierop: voelen we affiniteit met de drie hogervermelde elementen of zijn andere opties belangrijker?
- Is een toekomst voor Filosofenfontein zonder gewijde bedienaar denkbaar? Is het een optie? Is het levensvatbaar?
- Gaan we bewust om met krachtbronnen als mystiek en herontdekking van de Schrift in het vitaliseren van onze kapelgemeenschap? Of wenden we de blik naar andere elementen?

Tot slot

Het boek leert ons Patrick Perquy kennen als een gedreven persoonlijkheid. Hij schuwde het duidelijk niet om zich te keren tegen 'heilige huisjes', niet uit emotie of frustratie, maar vanuit een voortdurende zoektocht naar waar het in geloof om te doen is. Dat maakt hem tot een boeiend - en wellicht niet altijd makkelijk - man.

Jammer dat de auteurs van het boek tegelijk te veel en te weinig hooi op hun vork hebben genomen. Te veel omdat ze wilden laten kennis maken met de bronnen waaruit Perquy heeft geput maar daarbij (te) veel voorkennis veronderstelden bij 'gewone' lezers. Te weinig omdat zijn 'leerlingen' doorheen hun weerbarstig betoog de eigen sterkte van hun voorman te vaak lieten ondersneeuwen. Het boek schiet zo zijn doel wat voorbij en is daardoor helaas ook geen evident toegankelijke inspiratiebron geworden voor zoekende kerkgemeenschappen.

En tot slot

MEREL

door Rudi Thomassen

Er zong daarstraks een merel in de tuin.
Zijn lied was helder en de klanken zeiden
zilveren dingen die mijn hart verblijdden
en het omhoogtrokken naar boven in de kruin.

En daar zat God, die in de merel lachte
en die mij wenkte om dat na te doen
en wees naar het klein beetje lentegroen
dat ons voorzichtig Pasen doet verwachten.

De merel zong en op zijn klanken rijpen
de bloesems, nu nog schuchter in de knop.
De eerste tulpen richten al hun kopjes op.

Zijn onbaatzuchtig lied zong van begrijpen
dat wat we doen meest kans op slagen heeft
als wie het doet vanuit de liefde leeft.

Vlierbeek (Kessel-Lo) - 17 maart 2020

Afbeelding van Wim De graaf via Pixabay